

3.2.3. Iskolakezdési támogatás

A TÉMA LÉNYEGE

A gyermekes családok adóterheinek mérséklése céljából a munkáltató a szülőnek „adómentes iskolakezdési támogatást” adhat a Szja tv. 1. sz. mellékletének 8.30. pontja alapján.

RÉSZLETES ISMERTETÉS

Adómentes értékhatár

A munkáltató iskolakezdési támogatás címén a családi pótlékra jogosult szülőnek, vagy vele közös háztartásban élő házastársának tankönyvet, taneszközt, vagy gyermekruházati terméket adhat, illetve az erről szóló számlát megtérítheti, vagy kizárólag az említett javak vásárlására jogosító utalványt adhat gyermekenként az adóév első napján érvényes minimálbér 30 százalékát meg nem haladó értékben adómentesen. Az adómentesség feltétele, hogy a juttatás a tanév első napját megelőző 60 és az azt követő 60 napon belül történjen a közoktatásban résztvevő (általános iskolás, középiskolás) gyermek, tanuló számára.

A munkáltató (a bér kifizetője) a támogatást tehát **három formában nyújthatja:**

- tárgyi formában tankönyv, taneszköz, ruházat juttatásával,

- ezen termékek vásárlásáról a munkáltató, illetve a bér kifizetője nevére szóló számla ellenértékének megtérítése formájában,
- kizárólag az említett javak vásárlására jogosító utalvány formájában. Az utóbbi esetben nem szükséges a munkáltató nevére szóló készpénzfizetési számla kiállítása, a törvényi adómentességi feltétel teljesítéséhez elegendő az utalványt forgalmazó társaság számlája.

Amennyiben a munkáltató azt a megoldást választja, hogy az iskolakezdési támogatást **vásárlási utalvány formájában** adja munkavállalójának, az átvett utalvány értékét, de legfeljebb tanulóként az év első napján érvényes minimálbér 30 százalékat adómentes természetbeni juttatásként számolhatja el.

A **taneszköz fogalmának** meghatározását nem tartalmazza a törvény, erre az egyébként használatos Kereskedelmi Vámtarifa sem ad útmutatást. Ezért általánosságban taneszköznek tekinthető minden olyan tartós vagy gyorsan elhasználódó tárgy, eszköz, amely a tanuláshoz általában szükséges. Ilyen például az füzet, rajzlap, ceruza, toll, festék stb., de ide sorolható az **íróasztal vagy a tanulószék is**.

Ruházat alatt bármilyen iskolában hordható ruhaneműt kell érteni, mint például nadrág, szoknya, ing, póló, blúz, cipő, kabát, tornacipő, tornaruha stb.

Tankönyvnek az a közoktatásban használt tankönyv minősül, amely szerepel az adott tanévre érvényes tankönyvjegyzékben. A segédkönyvek, a tanulási segédletek és a tanári kézikönyvek nem tartoznak ide.

A szemüveg vagy a kontaktlencse nem tartozik az említett termékek körébe.

Az iskolakezdési támogatást adómentesen mindkét szülő munkáltatója adhat, illetve, ha ugyanazon munkáltatónál dolgoznak,

a juttatást mindkét szülő adómentesen kaphatja. Az adómentes értéken felüli támogatás, vagy a pénzben adott támogatás, vagy ha nem az előírt időszakban adják, a szülőnél összevont adózás alá tartozó munkaviszonyból származó jövedelemnek számít [Szja tv. 1 számú melléklet 8.30. pont].

Adható-e vásárlási utalvány?

A törvény szerint a juttatás formájaként alkalmazható az a megoldás is, hogy a munkáltató készpénz helyett utalványt juttat a magánszemélynek. Az utalvány juttatása azonban csak akkor fogadható el adómentes iskolakezdési támogatásként, ha az kizárólag tankönyv, taneszköz vagy ruházat vásárlására jogosít.

Utalvány bármilyen formában is bocsátják ki (pl. jegy, bón, kupon formájában vagy akár csak nyilvántartják listán vagy elektronikusan), akkor minősül természetbeni juttatásnak, ha az utalvány juttatási feltételei alapján megállapítható, hogy az mely termékre, szolgáltatásra, vagy milyen termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel, és a juttatás körülményei egyébként megfelelnek a törvényben a természetbeni juttatásokra vonatkozó rendelkezésekben foglaltaknak. Nem minősül természetbeni juttatásnak a bármire felhasználható utalvány, valamint természetbeni juttatás helyett adott, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti készpénz-helyettesítő fizetési eszköz [Szja tv. 69. § (11) bekezdés].

Költségkímélő megoldásként terjedőben vannak olyan utalványok, amelyeket papír alapon nem gyártanak le, csak nyilvántartják magánszemélyenként azok juttatását és felhasználását. Ilyen esetben, ha a nyilvántartott utalvány megfelel a Szja törvény vonatkozó rendelkezéseinek (pl. étkezési utalvány, iskolakezdési támogatás, csakély értékű ajándék) olyan elektronikus kártya használatával is bonyolítható, amely kizárólag a juttató, illetve a juttatásban részesülő azonosítására szolgáló és a

körülményekből megállapítható, hogy a kártyával a magán-személy fizetési műveleteket nem végez.

KAPCSOLÓDÁS MÁS JOGANYAGGAL

A Sza törvény rendelkezése szerint a támogatásban a közoktatásban résztvevőgyermek, tanuló, valamint bármely EGT államban ennek megfelelő oktatásban résztvevő gyermek, tanuló részesülhet a rá tekintettel családi pótlékra jogosult szülője vagy annak a vele közös háztartásban élő házastársa útján. Gyermeknek az általános iskolai tanulmányait az adott tanévben megkezdő gyermeket, tanulónak az általános vagy középiskolában tanulmányokat folytató fiatalot kell tekinteni.

A **családi pótlékra való jogosultság** feltételeit a családok támogatásáról szóló törvény előírásai határozzák meg. Családi pótlékra – többek között – a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs (a továbbiakban együtt: szülő), a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő és a gyám jogosult a saját háztartásában nevelt tanköteles korú és a tanköteles kort már betöltött, de középiskolai, szakiskolai tanulmányokat folytató gyermek után. A hatályos közoktatási törvény szerint a tankötelezettség fő szabályként annak a tanévnek a végéig tart, amelyikben a tanuló betölti 16. életévét. Ha azonban a gyermek az általános iskola első évfolyamán az 1998/99-es tanévben, vagy ezt követően kezdte, illetve kezdi meg tanulmányait, tankötelezettsége két évvel meghosszabbodik annak a tanévnek a végéig, amelyben betölti a tizennyolcadik életévét, illetve **tan kötelezettsége meghosszabbítható** annak a tanévnek a végéig, amelyben betölti a huszadik életévét.

A családok támogatásáról szóló törvény értelmében a **közoktatási intézményben** tanulmányokat folytató gyermek után a családi pótlék annak a tanévnek a végéig jár, amelynek időtartama alatt a 23. évet betölti. Ez azt jelenti, hogy ekkortól a szülő

4.9.3. A saját személygépkocsi hivatali használata

A TÉMA LÉNYEGE

Gyakori eset, hogy a magánszemély a kifizetőtől térítést (költségtérítést) kap azért, hogy személygépkocsiját a munkaviszonyával, tagi jogviszonyával összefüggő feladatainak ellátásához használja. Az emiatt keletkező költségek megtérítése történhet kiküldetési rendelvénnyel alapján esetenként, vagy bizonyos időszakonként (pl. havonta) általában, előre meghatározva a megtehető kilométereket, vagy a forintkeretet, vagy egyszerűen a hivatali célú utak igazolása (útnyilvántartás) alapján.

A személyi jövedelemadó törvény semmiféle korlátot nem szab a kifizetőnek a térítés mértékére és módjára. Azt szabályozza, hogy a kapott költségtérítéssel szemben milyen módon és mértékben lehet a költségeket elszámolni, illetőleg a költségtérítés kifizetésekor milyen módon kell az adóelőleget meghatározni.

RÉSZLETES ISMERTETÉS

Költségtérítés kiküldetési rendelvénnyel alapján

A személygépkocsi hivatali használatának költségtérítése leggyakoribb módon az ún. kiküldetési rendelvénnyel alapján történt.

2009. október

nik. Ilyen esetben a *Szja tv. 7. § (1) bekezdés r) pontja* szerint **nem számít bevételnek** az az összeg, amelyet a kifizető kiküldetési rendelvény alapján költségtérítés címén a jogszabályokban meghatározott mértékig fizet. Így nem kell adóelőleget levonni, adatot szolgáltatni akkor, ha a munkáltató a kiküldetésben lévő dolgozójának a rá vonatkozó jogszabályok szerinti napidíjat, valamint a kiküldetési rendelvényben meghatározott km-távolság szerint az üzemanyag fogyasztási norma, az APEH által közzétett üzemanyagár, valamint a 9 Ft/km általános személygépkocsi normaköltség alapulvételével számított összeget fizeti.

A kiküldetési rendelvény és az útnyilvántartás

A kiküldetési rendelvény minden olyan esetben helyettesíti az útnyilvántartást, amikor a magánszemély kizárólag csak a munkáltatójától kap hivatali, üzleti utazás címén bevételnek nem számító költségtérítést, és az adott járművet más tevékenységével összefüggésben nem használja.

Abban az esetben, ha a munkáltató az általános személygépkocsi normaköltségnél többet fizet a magánszemélynek, a magánszemély választhatja, hogy a kapott összeggel szemben költséget kíván elszámolni. Ekkor ugyanazokat az elszámolási és nyilvántartási szabályokat kell alkalmaznia, mint az egyéb költségtérítéseknél.

Mikor kell útnyilvántartást vezetni?

A magánszemélynek útnyilvántartást kell vezetnie, ha a munkáltatójától hivatali, üzleti utazás címén kapott költségtérítés összege a jogszabályban meghatározott (igazolás nélkül elszámolható) mértéket meghaladja és a magánszemély a költségeit tételesen kívánja elszámolni.

Az ekho választására jogosító jogviszonyok

Az általános feltételek szerint fizetett közterhek mellett szerzett jövedelem megléte esetén az ekho választása szempontjából azon bevételek vehetők figyelembe, amelyek a magánszemélyt valamely a törvényben felsorolt FEOR-szám szerinti foglalkozás körébe tartozó tevékenysége alapján illetik meg. Az adott tevékenységre létrejött jogviszony lehet akár

- munkaviszony, azzal a feltétellel, hogy a munkaviszonyában a magánszemély a foglalkozásán kívül eső más tevékenységet nem folytat;
- társasvállalkozásban tagként történő személyes közreműködés, szintén azzal a feltétellel, hogy a magánszemély személyes közreműködése kizárólag a foglalkozása szerinti tevékenységre irányul;
- vállalkozási szerződés, megbízási szerződés alapján létrejött jogviszony, ha azt kizárólag a magánszemély foglalkozása szerinti tevékenységre kötötték.

Az ekho választását kizárja, ha ugyanazon jogviszony alapján a magánszemély ekho választására jogosító és nem jogosító tevékenységet is folytat. Így például az ekho választását kizárja, ha munkaviszony keretében vagy egyéni vállalkozóként (vállalkozási szerződés esetén) ekho választását lehetővé tevő és kizáró munkaköröknek feladatnak megfelelő tevékenységet egyaránt végez a magánszemély. Abban az esetben is kizárt az ekho választása, ha a magánszemély ekho választására jogosító tevékenység mellett vezetői feladatokat is ellát.

Amennyiben a jogszabályi feltételek lehetővé teszik, hogy a magánszemély az ekhora jogosító és nem jogosító tevékenységére külön jogviszonyt létesítsen – akár a meglévő jogviszonyra vonatkozó szerződés módosításával is –, akkor nincs akadálya a külön jogviszony alapján megszerzett, egyébként ekhora jogosító bevételre az ekho választásának.

Az ekho-alap értékhatára

A felsorolt jogviszonyokból származó bevételekre is azonban **összeszámítva csak korlátozott mértékig választható az ekho.** Az erre vonatkozó rendelkezések alapján a következőket kell figyelembe venni:

Ha a magánszemély az adóévben legalább az éves minimálbért elérő nagyságú általános szabályok szerint közterheket viselő jövedelmet szerez, akkor 25 millió forint bevételre alkalmazhatja az ekhót. Ha a magánszemély általános forgalmi adó fizetésére kötelezett, a bevételi összeghatár szempontjából az általános forgalmi adóval csökkentett bevételeket kell egybeszámítani. Ha azonban az általános szabályok szerint közterheket viselő jövedelem az éves minimálbért nem éri el, a bevételi összeghatár az évi 25 millió forintnak olyan hányada, amilyen arányt az általános szabályok szerint közterheket viselő jövedelem az éves minimálbérhez viszonyítva képvisel.

Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás fizetését munkaviszonyban választó adózó esetében további feltétel, hogy legalább havonta a minimálbérnek megfelelő összeg után fizesse meg a közterheket az általános szabályok szerint. E rendelkezés alapján a munkáltató a tevékenység adott havi ellenértékéeként kifizetett összegnek csak a hónap első napján érvényes havi minimálbért meghaladó részére veheti figyelembe a magánszemély ekho választására vonatkozó nyilatkozatát. Nem kell azonban a szabályt alkalmazni, ha

- a magánszemélynek a munkáltatóval fennálló más jogviszonyában legalább a hónap első napján érvényes havi minimálbér alapulvételével a közteherviselési kötelezettség teljesítése az általános szabályok szerint megtörténik,
- illetőleg a magánszemély igazolja, hogy az adott hónapban egyébként már szerzett legalább az adóév első napján érvényes havi minimálbér tizenkétszeresének megfelelő olyan jövedelmet szerzett, amely után a közteherviselési

kötelezettség teljesítése az általános szabályok szerint megtörtént.

Nyugdíjas esetében az összeghatár évi 25 millió forint akár rendelkezik, akár nem az általános közteherviseléssel terhelt jövedelemmel. Nyugdíjason ebben az esetben is csak a – rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött – sajátjogú nyugdíjas vagy az özvegyi nyugdíjas érthető, aki az adóévben legalább 183 napig nyugdíjas. A nyugdíj szüneteltetése nem számít, a magánszemély ebben az időszakban is nyugdíjasnak minősül.

Ha a nyugdíjas munkaviszonyból származó bevételére választja az ekho alkalmazását, esetében nem kell alkalmaznia a munkáltatónak azt a szabályt, amely szerint havonta csak a minimálbért meghaladó részre vonatkozhat az ekho.

A közösségi jognak való megfelelés, az egyenlő elbánás jegyében 2008-tól a Magyar Köztársaságban társadalombiztosítási kötelezettséggel nem érintett EGT állampolgárok számára lehetővé vált az ekho választása. Ha az ekhót választó magánszemély EGT állam olyan polgára, aki

- a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EKG rendelet alapján nem tartozik a magyar társadalombiztosítási jogszabályok hatálya alá, és
- más tagállamban biztosított személy és rendelkezik az illetékes hatóság erre vonatkozó igazolásával, továbbá
- az adóévben bármely tevékenységével összefüggésben az Ekho törvény 3.§ (1) bekezdésében említett jogcímen olyan jövedelmet szerez, amely után személyi jövedelemadó kötelezettségét az általános szabályok szerint teljesíti, jogosult a közterhek Ekho törvény szerinti megfizetésére. Ilyen esetben az általános szabályok szerint személyi jövedelemadót viselő jövedelmet az ekho választására jogosító bevételi határ

(összeghatár) számításakor (Ekho törvény 3.§ (4) bekezdés) olyan jövedelemnek kell tekinteni, amely után a közteherviselési kötelezettségek teljesítése az általános szabályok szerint történik [Ekho törvény 3. §-a (1) bekezdésének felvezető szövege és a) pontja]. Tehát, ha az EGT állam polgára az éves minimálbért elérő nagyságú olyan – a Magyar Köztársaságban adóztatható – jövedelmet szerez, amely után az általános szabályok szerint fizeti a személyi jövedelemadót, akkor az adóévben 25 millió bevételig, ha ennél kisebb nagyságú általános szabályok szerint személyi jövedelemadó alá eső bevételt szerez, akkor a 25 millió forint arányosan kisebb hányadára választhat ekhót.

Az ekho-alap megjelenési formája

Az **ekho pénzben**, mégpedig a Magyar Köztársaság törvényes fizetőeszközében kifizetett (folyósított) bevételre alkalmazható. Más formában, azaz pl. devizában (valutában), értékpapírban, vagy természetben megszerzett vagyoni értékre (természetbeni juttatásra) nem választható [Ekho tv. 3. § (2) bekezdés felvezető szöveg].

Az ekho választására vonatkozó nyilatkozat

Az ekho **alkalmazása nem kötelező**, az arra jogosult magánszemély azt a vele szerződéses viszonyban álló kifizetőnek írásban megtett nyilatkozatával választhatja [Ekho tv. 3. § (1) bekezdés d) pont]. Ez azt jelenti, hogy a bevételnek kifizetőtől kell származnia, mert pl., ha a megrendelő kifizetőnek nem minősülő magánszemély, vagy éppen külföldi személy, az ekho választására nem adható nyilatkozat.

A választásnak hatása van a magánszeméllyel szerződéses kapcsolatban álló kifizetőre is, az ekho ugyanis kételemű fizetési kötelezettség, részben a magánszemélyt, részben a kifizetőt terheli, de ha a magánszemély az ekho választása mellett dönt, a